

„Föld-víz-levegő” projekt az ötödik és az első évfolyamokon

Évfolyamonként négy tanulócsoporthal működő és már közel harmadrészen halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő-oktató iskolánkban felmenő rendszerben, a 2004/2005-ös tanévben előbb az ötödik, majd az első évfolyamon kezdtük meg a projekt-módszer alkalmazását. A „Vízvilág napjától a Föld napjáig” éven ismert hagyományos rendezvénysorozatunkat szerkesztettük át projektmunkára ezen első alkalommal. Segítségünkre volt, hogy konzorciumi tagként veszünk részt a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet konzorciumvezetésével 2004-ben kezdett, a HEFOP 2.1.3. központi intézkedés keretében támogatott „Roma esély” diszkriminációmentes és tolerancianövelő nevelési-oktatói program Balmazújváros kistérség általános iskoláiban pályázati munkában. A projektbemutató akadályverseny formájában határozták meg az áprilisi Föld napjához kötvé. Az ötödikesek felkészülése februártól ápriliséig, az elsősöké márciustól ápriliséig tartott.

Célként – a január végi projektindító szakmai megbeszélésen – az alábbiakat fogalmaztuk meg: – A tanulók figyelmének felhívása a körülöttünk lévő élővilágra, annak szépségeire, értékeire, pótolhatatlanságára, megóvására. – Tudatosítani bennük a fenntartható fejlődés fontosságát. – Ismerjék fel a korszerű hulladékgyűjtés jelentőségét, és annak megfelelően cselekedjenek a mindennapokban.

Megterveztük a tanórákon és tanórán kívül végezhető feladatokat, ezeket a tanulókkal való megbeszélés, vélemények, javaslatok figyelembevétele után véglegesítettük a határidőkkel és a felelősökkel együtt. Projektvezető team koordinálta a tanulók, az iskola közreműködő pedagógusai és a külső segítők munkáját februártól az áprilisi zárásig.

A tanórai részfeladatok elvégzése során rajzok, beszámolók, térképek születtek, melyeket gyűjtött anyag (újságcikkek és más nyomtatott ismeretek, képek, levelezőlapok, stb.) egészített ki. Mindegyik tanulócsoporthoz önálló tablón dolgozta fel a tanórai projektmunkát. Ezekből a tablókból (nyolc nagy tabló) és a rajzokból (a százat meghaladó legsikeresebb rajzból) kiállítást rendeztünk és nyitottunk meg az akadályverseny alkalmával.

Az ötödik évfolyam számára tanulócsoporthozként három tanórán kívüli (délutáni) előkészítő foglalkozást tartottunk a Hortobágyi Nemzeti Park szakembere (iskolánk egykori tanulója) közreműködésével, témavezető pedagógusaink szervezésében: 1. A Hortobágyi Nemzeti Park élővilága, értékei, története. 2. Korszerű hulladékgyűjtési, kezelési eljárások. 3. Közvetlen felkészülés az akadályversenyre: feladattípusok megbeszélése, technikai előkészületek (tabló véglegesítése és az osztály rajzaival együtt elhelyezése a kiállításra kijelölt helyen, menetlevél készítése stb.). – A délutáni foglalkozásokat hetenként szelektív hulladékgyűjtő napok egészítették ki.

A vetélkedő napján a négy ötödikes osztály öt-öt csoportban és öt helyszínen versenyzett. Minden gyermek csak az általa előzetesen választott témájú feladat megoldásában vett részt. A kiscsoportok összesített eredményei adták az osztály egészének pontszámát, majd alakították ki az osztályonkénti helyezéseket. Az ötödikesek vetélkedőjének állomáshelyei az alábbiak voltak: 1. állomás: menetlevél bemutatása, a csapatnévválasztás indoklása, activity játék környezetvédelmi témában. 2. állomás: madárhangok felismerése CD-ről, képmozaikok

összerakása és a képen szereplő madár felismerése. 3. állomás: TOTO a Hortobágyi Nemzeti Parkról, az élőhelyek, képfelismerések az állat- és növényvilágból. 4. állomás: Hulladékgazdálkodás és környezetvédelem témájú villámkérdések. 5. állomás: Manuális tevékenység: hulladék anyagokból (flakonokból és más műanyagokból) tárgyak készítése. A tárgy hasznosságának indoklása.

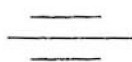
Az első évfolyam számára is tanulócsopontonként három tanórán kívüli (délutáni) előkészítő foglalkozást tartottunk az osztályfőnökök vezetésével az alábbi témákban: 1. A Hortobágyi Nemzeti Park növény- és állatvilága, védett növények és állatok. 2. Szelektív hulladékgyűjtés, annak fontossága és megoldási módjai. 3. Előzetes feladatok megoldása, tablókészítés, rajz a kedvenc állatról.

Az elsősök vetélkedőjén osztályonként két-két négy fős csapat indult. A csapatok tagjait a felkészülés során nyújtott teljesítmények alapján közös egyetértéssel választották ki. A versenyfeladatok között volt képkirakás, állatfelismerés, történet befejezése, hulladékok szétválogatása, villámkérdések. A lelkes és eredményes részvétel igazolta, hogy a feladatok megfeleltek a gyerekek életkorának. Az osztály többi tagja közben környezetvédelmi témájú képeket színezett ki. Az értékelés az elsősök esetében is a kiscsoportok szerzett pontjainak összeadásával, majd osztályonkénti helyezéseinek megállapításával történt.

Az eredményhirdető közös zárórendezvényen minden tanuló ajándékot kapott: édességet, apró tárgyjutalmat és osztályonként két-két labdát, ezen felül kiemelten díjaztuk az első helyezettiket.

A rendezvény után szakmai megbeszélésen vendégeink, köztük külső szakértőink is megerősítettek bennünket abban, hogy körültekintő, sokoldalú, mozgósító erejű és minden tekintetben sikeres projekt munkát végeztünk mind az ötödik, mind az első évfolyam tanulóival. Öröm volt látni aktivitásukat és példás feladatmegoldásaikat, aminek köszönhetően csupán jelentéktelen pontkülönbségek alakultak ki a tanulócsoportok helyezései között. Ugyanakkor sajnálatosnak ítéltük, hogy a városban még megoldatlan a veszélyes hulladékok (köztük a tanulók által gyűjtött elemek, zsebelepek) tárolása és elszállítása, és ez az iskolán belüli szelektív hulladékgyűjtést is, környezetvédelmi munkánkat is megnehezíti. Ennek a problémának a megoldása azonban meghaladja az iskola lehetőségeit.

A „Föld-Víz-Levegő” projekt munka eredményei ösztönzően hatottak nevelőtestületünk egészére, s a projekt-módszert más témákban és magasabb évfolyamok tanulóival is alkalmazni fogjuk a továbbiakban.

KENÉZ FERENCNÉ – KERESKÉSNÉ DOBI ERZSÉBET
iskolaigazgató   munkaközösségvezető
Bocskai István Általános Iskola
Balmazújváros

„Az egészség érték” projekt az alsó tagozaton

A halmozottan hátrányos helyzetűek aránya és a cigány gyermekek aránya is meghaladja már az ötven százalékot nyolc évfolyamos, tizenhat tanulócsoporthoz tartozó iskolánkban. Mind a kedvezőtlen családi körülmények, mind a kulturális másság indokolták már évekkel ezelőtt, hogy kiemelt jelentőséget tulajdonítsunk az egészséges életmódra nevelésnek. 2004-től részesévé